

odborný časopis

cena: 50 Kč / 2,3 €

sociální služby

Revitalizace
sociální
služby

PR v sociálních
službách?
Trend 21. století

Kdy přijde kolaps sociálních služeb?

nutím žaloby krajským soudem v této věci.⁶ Stěžovatelka pobírala od roku 2009 invalidní důchod. Po vzniku nároku na starobní důchod o něj v roce 2012 požádala. ČSSZ její žádost zamítla, neboť pobíraný invalidní důchod byl vyšší než vypočtený starobní důchod, nárok na starobní důchod tím zanikl. Jelikož dotyčná důchodkyně vykonávala souběžně s pobíráním důchodu výdělečnou činnost, požádala v roce 2015 o zvýšení svého důchodu dle ustanovení § 34 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění. ČSSZ žádost zamítla s odůvodněním, že zvýšit z tohoto důvodu lze pouze starobní důchod.

Nejvyšší správní soud kasační stížností invalidní důchodkyně zamítl. K věci uvedl: „koncepte starobního a invalidního důchodu jsou natolik rozličné, že mezi principy a pravidly, jimiž se tyto důchody řídí, nelze volně zaměňovat, resp. je obojsměrně používat. Zákonodárcem zvolené kritérium odlišení je opodstatněné, neboť výchozí situace pojištěnců, kteří pobírají starobní důchod, a těch, kterým je vyplácen důchod invalidní, se liší natolik, že rozdílné zacházení s těmito podobnými skupinami ospravedlňuje. Nelze se tedy ztotožnit s tím, že zákonodárce měl (pozitivní) povinnost umožnit invalidním důchodcům užít stejných výhod, jaké dává důchodcům starobním.“

Zákonodárcem zvolené řešení není diskriminační, nevybočuje z přípustných mezí a respektuje požadavky rovnosti. Žalovaná (ČSSZ) nemohla § 34 odst. 4 ve prospěch stěžovatelky použít ani na základě analogie (obdobného postupu). Při výkladu rozsahu ustanovení, která regulují různé druhy důchodů, jsou možnosti použít analogii značně omezené. To platí tím spíše, pokud je § 34 odst. 4 systematicky zařazen do části čtvrté hlavy prvního zákona o důchodovém pojištění, která reguluje jen starobní

výdělečné činnosti, požádal po dvou letech zaměstnání o zvýšení důchodu dle citovaného ustanovení zákona. ČSSZ žádost koncem roku 2018 zamítla.

Důvodem bylo nesplnění podmínek stanovených zákonem o důchodovém pojištění v daném konkrétním případě. Zvýšení důchodu za dobu výdělečné činnosti vykonávané současně s pobíráním starobního důchodu náleží pouze osobám, které pobírají starobní důchod podle ustanovení § 29 zákona o důchodovém pojištění. Ten na základě podané žádosti ČSSZ přizná po vzniku nároku na něj a vypočte ze získané doby pojištění a z dosažených výdělků. Z odůvodnění zamítavého rozhodnutí i z vyjádření stěžovatele však vyplývalo, že jeho starobní důchod vznikl transformací z invalidního důchodu dle ustanovení § 61a zákona o důchodovém pojištění. Stěžovatel byl v roce 2010 přiznán v jeho 60 letech invalidní důchod pro těžkou poruchu kyčelních kloubů. Tento důchod dosažením věku 65 let automaticky ze zákona zanikl a stěžovateli vznikl tímto dnem nárok na důchod starobní.⁷ Důchod, který takto vznikl, mu náležel ve stejné výši, v jaké mu náležel dosavadní invalidní důchod. V případě stěžovatele se tedy nejednalo o starobní důchod, na který by mu vznikl nárok dle ustanovení § 29 zákona.

Na zvýšení důchodu vzniklého transformací z invalidního důchodu za dobu výdělečné činnosti vykonávané současně s jeho pobíráním nárok nevzniká. K tomuto závěru dospěly i správní soudy, které se již též zabývaly touto problematikou.⁸ Nejvyšší správní soudu k tomu uvedl, že „současně se zánikem nároku na invalidní důchod vzniká nárok na transformovaný starobní důchod, a to bez ohledu na to, zda jsou podmínky pro

Poradna konceptu Bazální stimulace

Na dotazy čtenářů odpovídá
PhDr. Karolína Maloňová, certifikovaná
lektorka a supervizorka,
jednatelka INSTITUTU
Bazální stimulace.

Dotaz:

Jsmo denní stacionář pro děti s kombinovanými postiženími. Rodiče k nám ráno přivezou dítě a odpoledne si je vyzvednou. Přijímáme nového klienta, desetiletého chlapce s těžkou mentální retardací a imobilitou. Při odchodu maminky se jí nechce pustit, drží se jí a křičí. Jak máme postupovat, abychom chlapce zklidnili a matka mohla odejít? Jsme proškoleni v Základním kurzu Bazální stimulace. Děkuje za odpověď.

Kolektiv stacionáře

Odpověď:

K získání pocitu jistoty a bezpečí a navázání důvěry mezi klientem a vámi jako personálem je potřeba využít jako přístupovou cestu k tělu dítěte záda. Záda jsou místo na těle, které nastaví každý člověk při pocitu ohrožení. Záda jsou vnímána jako obranný štít organismu (také proto, že jsou tvořena čtyřmi vrstvami svalů) a jsou nejméně intimním místem na těle oproti například obličejí nebo přední straně trupu. Důvodem je i nižší počet senzorických receptorů na zádech než jinde na těle. Doporučuji provést somatickou stimulaci na zádech formou masáže stimulující dýchání. Ta vede ke zklidnění, neboť se při ní snižuje hladina vyplavěných stresových hormonů. Dítě se navíc při její aplikaci může držet matky, která při tom může dokonce i sedět a mít dítě položené hrudníkem na svůj hrudník. Vy tak budete mít celá dítěte k dispozici. Časem dítě zjistí, že mu neubližujete, naopak, že je mu během masáže velmi dobře. Získá k vám důvěru a pak už nebude problém, abyste ho za přítomnosti matky napoložovali na bok nebo na břicho a provedli masáž stimulující dýchání, aniž by byl v přímém tělesném kontaktu s matkou. A v tu chvíli budete ve fázi, kdy maminka může odejít a dítě jistě zvládne dopolední pobyt bez ní.

Za každých 360 kalendářních dní, po které poživatel důchodu vykonával výdělečnou činnost, se procentní výměra důchodu zvyšuje o 0,4 % výpočtového základu, který byl stanoven při výpočtu jeho důchodu.

důchody. Navíc toto ustanovení výslovně uvádí (hned dvakrát), že se vztahuje pouze na úpravu výše starobního důchodu.“

Rovněž veřejný ochránce práv se setkal s případy, kdy postup dle ustanovení § 34 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění nebylo možné využít. Například nedávno řešil podnět, ve kterém stěžovatel nesouhlasil se zamítnutím své žádosti o zvýšení starobního důchodu z titulu výkonu výdělečné činnosti v období pobírání důchodu. Stěžovatel ve věku 69 let pobíral starobní důchod od roku 2015, od následujícího roku se nechal souběžně zaměstnat jako vrátný. Jelikož se později doslechl o možnosti zvýšení starobního důchodu z důvodu výkonu

přiznání starobního důchodu splněny.“ Zdůraznil, že „se nejedná o řádný starobní důchod, který by byl pojištěnci přiznán na základě § 29 zákona o důchodovém pojištění. To ostatně vyplývá i z § 61 odst. 4 zákona, který uvádí, že pro účely souběhu nároků na výplatu důchodů se na transformovaný starobní důchod hledí jako na dosavadní invalidní důchod.“ Je však vhodné zdůraznit, že nárok na takto vzniklý starobní důchod nevylučuje nárok na starobní důchod podle ustanovení § 29 odst. 1, 2 nebo 3 zákona.⁹ Proto byl stěžovatel poučen, že má možnost o tento starobní důchod požádat. Jelikož bylo zřejmé, že se ČSSZ vydáním zamítavého rozhodnutí

»»» 42